

et Middel til Udvikling af Øje og Haand og af en hel Del Eyner, som ikke blive udviklede gennem de andre Fag. Sløjden som Fag i Skolen har jeg fra første Færd af været glad ved, og jeg kunde ønske, at den vilde trænge ind i Skolen i endnu større Omfang end den har gjort. Jeg kunde personlig være med til ogsaa at lade Sløjden blive obligatorisk, navnlig af den Grund, at den saa kunde komme inden for det almindelige Timetal, idet jeg vilde betragte det som heldigt, at Skoletiden ikke blev længere, end den er. Men som Spørgsmaalet ligger nu, forekommer det mig at være for lidt oplyst fra Autoriteternes Side, hvad hele denne Sags Gennemførelse som obligatorisk Fag vil koste, og jeg tør derfor af disse praktiske, økonomiske Grunde ikke stemme for det Forslag at gøre Faget obligatorisk nu. Men ellers ønsker jeg, at Sløjden bestandig mere maa finde Plads i vor Skole som et opdragende Fag. Naar de Herrer derimod begynde at tale om, at man ogsaa i Skolen skal have Havebrug og Jordbrug osv., saa tilstaar jeg, det svimler for mig. Jeg tror, man er inde paa en sygelig Udvikling. Ja, jeg ved, at man i nogle Skoler har Dukke-Haver for Smaabørn, som de kunne gaa og pusle lidt i. Det kan være udmærket godt. Jeg ved ogsaa, at man i andre Skoler have smaa Haveanlæg, hvor man dyrker de Planter, man har Brug for i Botanik. Det kan ogsaa være godt. Men ville De kalde det for Havebrug? Det bliver Parodi. Man kan overhovedet ikke i Skolen erstatte det virkelige Livs Arbejde. Jeg vil ikke tale om Jordbrug i Skolen! Det er saa ganske urimeligt som virkelig praktisk Foranstaltning. Nej, lad os lære Jordbrug, Havebrug og Haandværk i det virkelige Liv, hvor de Ting høre hjemme, og lad os ikke nøjes med saadanne Surrogater for det legemlige Arbejde. De Herrer føle godt, at naar de ville have alle velbegavede Folk til saa vidt mulig at gaa i Skole til det 18de Aar, maa de give dem nogen Erstatning for det Liv, de gaa Glip af. Vi andre ville, at de unge som Regel kun skulle gaa i Skole til det 14de Aar, og saa lære Havebrug, Jordbrug, Haandværk i det praktiske Liv, under det virkelige Livs Forhold, ikke som Leg, men som virkeligt Livsarbejde. Saa kunne de senere udvikle sig i de specielle Retninger, de ville. Jeg tror ikke, vi gøre vort Folk nogen Gavn ved at indgive det den Forestilling, at man kan slippe uden om det legemlige Arbejde og faa det erstattet ved lidt Pilleri i Skolen. Jeg kan slutte med

at yde min Tilslutning til det Foredrag, vi hørte fra det ærede Medlem for Søby (Vilh. Lassen). Jeg vilde blot ønske, det ærede Medlem havde stillet Forslag i den Retning, som han talte om. Jeg tror, det vilde have været praktisk at gaa den Vej i Stedet for den, som nu gaas. Men netop det, at jeg ligesom det ærede Medlem er imod Fagtrængselen i Skolen, netop det gør, at jeg er betænkelig ved det foreliggende Forslag, ved at vi i 11 Aars Alderen skulle søge at faa de bedst begavede Børn ind i en *Fagskole*, som Mellemskolen er med sin Sprogundervisning og med sine forskellige andre Fag, i Stedet for at lade dem blive ved at gaa i den almindelige Folkeskole til 14 Aars Alderen og der sørge for deres almenmenneskelige Udvikling saa godt og saa dygtigt, som man formaar det.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (J. C. Christensen): Ved 2den Behandling af et Lovforslag er det naturligt, at det er Udvalgets Ordfører, der, om jeg saa maa sige, leder Eorhandling, og det skal jeg ogsaa holde mig for Øje nu, da jeg tager Ordet, idet jeg saa vidt muligt skal holde mig til de Ændringsforslag og de Udtalelser, som findes i Betænkningen. Jeg maa dog maaske have Lov til med et Par Bemærkninger at komme ind paa, hvad der er fremkommet i Forgaars og i Dag af Beskyldninger mod Lovforslaget for, at det vil lægge Folkeskolen øde. I og for sig er det lidt besynderligt for mig at høre paa, at jeg med mit Arbejde har tilsigtet at lægge Folkeskolen øde. Det er sædvanlig ikke den Beskyldning, der kommer frem, det er langt fra den Betragtning, der var fremme for nogle Aar siden, da jeg stod som Ordfører for Skoleloven. Det skal jeg derfor ikke opholde mig videre ved. Jeg skulde i Virkeligheden gerne have taget en Debat op med de Herrer Folketingsmænd for Viborg Amts 3die Valgkreds (Jensen-Knudstrup) og det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds (Holm) om denne Sag, hvis de havde formaaet at sætte Fingeren paa noget Punkt i dette Lovforslag og sige: Her er der Ændringer i Folkeskolens Arbejdsvilkaar, her er der Paabud om at føre et nyt Fag ind i den, eller i det hele i nogen Retning at ændre Arbejdsmaaden i den danske Folkeskole. Det har man ikke gjort og kan heller ikke gøre det, thi her i denne Lov have vi ikke med den almindelige Folkeskole at gøre, men med de nuværende Latin- og Realskoler. Dette